

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

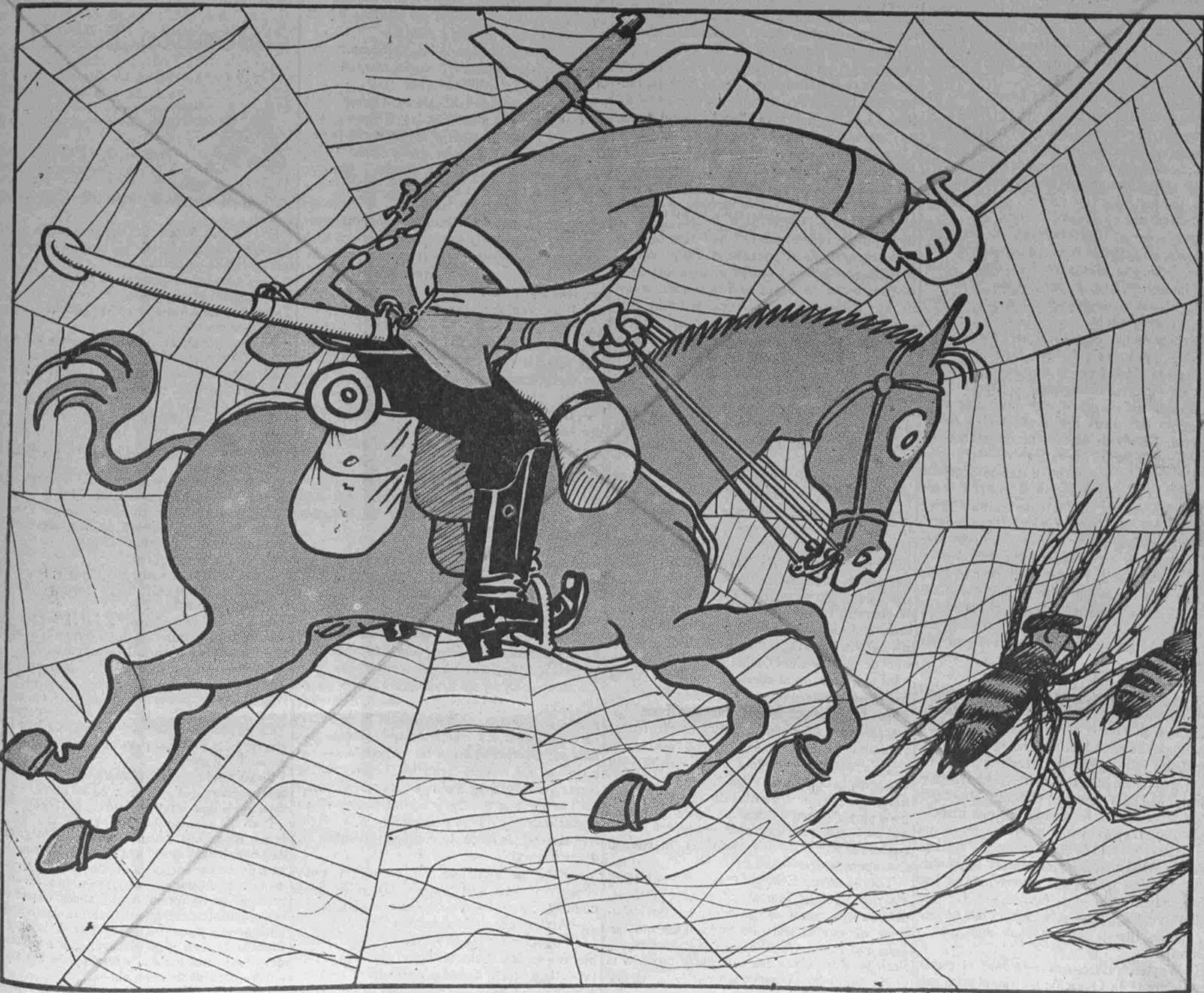
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, [RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

De les darreres jornades

L'HÉROË

Sempre la menaça

O pot esclatar un conflicte social un poc seriós, que tot seguit no aparegui com a conseqüència immediata, en lloc d'un gest conciliador, un gest menaçant.

Es en va que per part dels obrers se guardin actituds dignes i es proclamí als quatre vents que no's tracta més que de defensar el pa de cada dia; és en va que no s'alteri l'ordre i es respecti, com se deu, els drets de tots; sempre, invariablement, se fa ostentació de forces, s'ocupen els punts estratègics, desfilen tropes pels carrers, ressonen trompetes i tabals, com si un enemic formidable estés a punt d'entrar a sang i a foc.

Per què això? El temor a una revolució no ho justifica pas. Els governants ho saben tant bé com els mateixos revolucionaris, que no ha arribat l'hora de la revolució, i que, quan arribi, no serà avisant per medi d'una vaga de cent mil obrers, entre homes i dones, ni després d'alguns dies que aqueixa vaga hagi esclatat, per a donar lloc a que's prenguin totes les mides i es guanyi per mà als revolucionaris, sinó d'una manera impensada i silenciosa, amb més probabilitats d'èxit i amb més maduresa i disciplina.

L'escusa de garantir la llibertat del treball i els interessos de patrons i obrers és mala excusa. Per a això n'hi ha prou amb la guardia civil i els agents d'ordre públic, i encara aquestes forces deuen trobar-se en els seus llocs, sense que, per dir-ho així, s'hi vegin anar, sense que, una vegada col·locades, resultin una exhibició aparatosa i una indirecta provocació. S'ha de saber que hi són, per si fan falta; però no que hi siguin per a tranquil·litzar als uns i espaventar als altres. Un poc del coneixement de la psicologia de les multituds no fóra pas inútil a les autoritats en casos semblants.

Però no's tracta d'això; se tracta que, en aquests conflictes entre'l capital i el treball, hi intervingen personatges que ni són capitalistes ni treballadors. Són uns professionals de la força; homes que creuen resoldre les més complicades qüestions amb un ordre, amb una paraula, perquè estan fets a ésser obeïts i a que ningú discuteixi les seves decisions.

Aquests, en un cas semblant, no procuren l'harmonia, no estudien ni tenen perquè estudiar el problema que afecta l'ordre públic; diuen sencillament: «Estic a punt; quan vosaltres estigieu cansats de negociacions, jo, en una hora, ho arreglo tot».

Se comprèn que un general, per pundonorós que sigui, per grans que siguin els seus serveis rendits a la patria i per nombroses que hagin sigut les victòries obtingudes, no sapiga resoldre una qüestió obrera d'altra fàcil que amb el concurs dels seus batallons i de les seves bateries. No és de la seva incumbència altre afer que mobilitzar la seva tropa.

No's cridaria pas al president del Foment del Treball Nacional per a demanar-li consell en un cas de conflicte bèl·lic; però precisament per això, l'intervenció d'un general en cas d'una vaga, deu limitar-se a estar preparat, tenir-ho tot a punt sense ventar-se'n, sense fer-ho saber i sense pertorbar la marxa dels aconeximents amb grans mobilitzacions, ni passeigs de milícies que, si demostren una admirable disciplina i lloable previsió, esportueixin als aprensius i fan indignar als exaltats.

Es natural, i ens en fem càrrec, que un punt de vanitat d'organitzador obligui a demostrar als ulls dels ciutadans com se té tot en ordre i de quin poder se disposa. És el disculpable gest, un poc infantil, del home forçut que, sense com va ni com costa, aixeca un pedrís en plena via pública amb gran estranyesa dels passejants, que no s'expliquen el motiu. Mes certs actes de venen més transcendents que aixecar un pedrís. L'aparatositat guerrera crispa un poc els nervis, i sinó és directament una menaça pels que lluiten pel seu millorament econòmic, no's pot negar que és una advertència un poc aspra, advertència que'l burgès, que sab que això d'eixir les tropes pels carrers mai va per ell, pot aprofitar-la per a devenir més toçut i més refiat.

En Weyler, a Barcelona, està fent el paper d'en Bertrand du Guesclin; no treu ni posa rei, però ajuda al seu senyor.

X. X.

LA FEMINITAT NOVA

En un espai de pocs mesos hi haurà hagut a Espanya dos casos d'intervenció de les dones en la vida col·lectiva: la manifestació de les senyores de Madrid contra'ls projectes d'en Romanones sobre l'ensenyança de la doctrina, i la vaga de les nostres teixidores. — Dos fets tant anecdòtics com volgueds; però que enclouen, en resum, tot el valor social de l'Espanya present; el dualisme de la nostra valoració sentimental.

A vegades, quan arriba la notícia d'aquelles truculentes vindicacions de les sufragistes angleses, el lector espanyol se pregunta: «I a Espanya? Quin resultat donarà a Espanya l'implantació del sufragi femení?» — I tot seguit un se respon: «El resultat seria una augmentació considerable dels vots de les dretes, perquè la dona, a Espanya, és essencialment conservadora i catòlica».

Amb tot, el ciutadà que aquí parla, no ha tingut en compte que'l treball està formant a Espanya una nova ànima femenina, qui un dia tal volta aportarà a la causa de les renovacions aquell impuls reflexe que tant va ajudar a la propagació inicial del cristianisme. Avui mateix, les manifestacions sorolloses i deplorables de les dames catòliques són, en fi de comptes, ecos sentimentals d'una causa que mor. La dona és essencialment continuadora, sequa, prosèlita, materia fàcil a la suggestió de l'home en qui ella veu l'amant ideal. La dona conceb, i no feconda, tant materialment com espiritualment. «Es un eco qui embelleix la veu», com va dir-se de George Sand, qui rebia, de cada un dels seus amants, una nova fecondació intel·lectual. L'amant ideal d'avui, per a la dona espanyola de les castes altes i burgeses, com per a la majoria de les camperoles, és l'home d'església, desde bisbe a rector, desde predicador de moda a confessor de fama. Les Magdalenes i Cleofès d'avui tenen un Crist adequat a la baixesa del temps...

Però... evoqueu per un moment la nau de la fàbrica, de la Fàbrica, donant an aqueixa paraula un valor de símbol, de generalització, com se diu l'Escola, o l'Universitat, o l'Església. — El treball treu de sí mateix la força de la pròpia redempció. Dic la força; no l'impuls originari, no el pensament. Per a aqueix pensament, obra dels eters renovadors de la materia social, hi haurà la força sentimental de les dones devora la força material dels obrers. Sobre l'antiga obrera, moderna esclava embrutida per la pròpia condició bestial, una estranya transfiguració aniria elevat una forma nova de bellesa. Pujarà a les tribunes ressonants, i donarà a la paraula flameig de bandera; serà com una personificació de la Justícia al front de les revoltes justes; donarà la sang, un dia, per a infantar les noves societats, com a fillades.

Nosaltres, a qui arriba desde lluny la claror d'aqueixa vaga formidable, hi veiem surar com una imatge de bellesa la coratjosa i digna treballadora catalana, en qui s'encarna avui la més viva representació d'una Catalunya encara informe i tosca. En l'entranya d'aquelles plebeies hi ha l'embrió dels qui aniran un dia definitivament al nostre *Mons Sacer* per a la suprema emancipació. Demà, elles tornaran encara al seu teler, a l'eterna repetició maquinal del seu gest d'operaria, a la mímica del seu ofici de danades, on l'aigua sols se perd per a elles mateixes, en el cubell del càstig, sota la nau grisa i tebia, i on el pas dels visitants curiosos i despreocupats és l'única flor de distracció. Però elles tenen, contra l'embrutiment natural de la feina, un àngel de salvació i consol; l'existència de l'ideal novell, sentit i no comprès, la consciència vaga d'una feina maternal a complir, la seguretat de que hi ha una hora en els eters destins qui caurà un dia, en aqueix temps que ritma amb desesperada monotonia el sotrac de les màquines, la rotació desesperada dels volants.

Tota la nostra Espanya està compresa entre els dos exèrcits femenins: dames i obreres, el món que mor i el que neix; les qui s'obstin en que la roda no marxi i les qui impulsen el volant frenètic, i a l'entretant senten florir en sí mateixes una consciència nova, com devia sentir-ho l'home quan sortia de la primitiva animalitat.

GABRIEL ALOMAR

ARRANJANT EL CONFLICTE

El majordom. — I ara! Que se'n va, senyor Rafelet?

El fabricant. — Sí; quan vulguin tornar a treballar, ja m'escriureu a Sant Hilari.

Parlant de les vagues

Un vell obrer, de cara reflexiva, i un jove treballador, de mirada viva i rostre simpàtic, sostenien aquesta conversa en un tramvia dels que van al Poble Nou:

— Mira, Japet; jo també, com tu, havia sigut dels de la flamarada; però ara'm convenço de que's gasta molta energia per a piules, i poca constància per a fer tasca sòlida.

— Ja veureu, Simó, vos sou vell i no hi tinc vot en aquestes lluites. Això és cosa d'entusiasme, de fè, d'ardidesa...

— I d'experiència. Amb els anys que portem de treballar, per a millorar les nostres condicions de vida, hauríem d'haver après ja una tàctica per a lograr d'una manera suau, però segura, treballar cada dia menys i guanyar més cada setmana.

— Teories dels adormideres!... A les bones no's guanya mai res. Que vegin els burgesos que l'obrer plega els braços i els menaça amb suprimir-los el menjar; que temin veure les fàbriques arrasades, i ja veureu, Simó, com vénen tots mansos...

— I amb l'auxili d'una parella de civils t'engarjolen. Això és lo que jo veuria. Desenganya't, Japet; nosaltres tenim, per desgràcia, més valentia que cervell, i ells tenen també, per desgràcia nostra, més diners que consciència.

— Doncs, enlaire tot; que més hi poden perdre ells que nosaltres.

— Segons com comptis, noi. Si el que té una pesseta pert quatre rals, queda pelat com una rata; mentres que, si pert cent mil duros el que'n té doscents mil, encara se'n pot ben riure, i això que pert cinccents mil vegades més que'l pobre de la pesseta.

— Doncs, què hem de fer?

— Menys vagues i més ben fetes. Fer-les oportunes, sobre tot. Esgrimir la vaga com una arma poderosa, dirigint la lluita amb el cap i no amb el cor. Jo'm recordo de la primera que vaig fer, i veig que moltes s'hi semblen. Erem uns trescents del nostre ofici. Uns quants, que llegiem, vàrem acordar associar-nos, i, quan siguerem uns quaranta, a la societat, vàrem cridar una reunió general. El primer acord que vàrem pendre va ésser el de declarar una vaga. És clar; per què, doncs, ens havíem associat? Vàrem fer la vaga sense sapiguer lo que volíem demanar, vàrem obligar a tots els companys d'ofici a plegar, i el resultat fou que uns quants anàrem a la presó i va costar quart i ajuda el treure'ns.

— Ba, ba! A força de víctimes triomfen les grans causes.

— Però les víctimes, com els diners, s'han d'esmerçar amb solta; sense planye'ls, quan convingui; però mai llençant-los inútilment.

— Així, doncs, què us sembla fer?

— Associar-se; fer-se forts; i, a ésser possible, fer-se rics. Estudiar l'ofici que més explotat estigui i fer-li demanar un mínim de millores que no pugui ésser decorosament negat. Amb l'ajuda dels demés oficis, amb la simpatia de

l'opinió i amb la justícia de la demanda, el triomf seria segur, i avui una mica aquest, demà un bon troc aquell altre, avençaríem més en pocs anys de pau que amb llargues èpoques de guerra.

En aquest punt de la conversa, varen baixar del tramvia. Jo'm limito a transcriure el diàleg, tal com vaig sentir-lo.

JEPH DE JESUS

Sonata LXIII

IXI com hi han temporades de carers bruts, n'hi han d'altres de governs porcs.

Unes i altres són endèmiques, a Espanya.

Quan se plega d'un La Cierva, que fa por, s'arreplica un altre fulano que fa fàstic.

I a copia de tantos i plantofades ens tornem masells.

No rieu, no. Mireu: ara tenim una vaga que va de veres; un general que menaça, un governador que no sab de que va... i res.

Ni en Lerroux s'ha mogut de Barcelona.

A Sabadell han fet castell de focs artificials, i a Terrassa, com a bisantins, s'han barallat per un... diguem-ne poeta.

En Marius Aguilar, qui, sempre jove, se treu el capell (per què berret, Mariano?) al pas d'una manifestació femino-obrerista, i esdevé content de la seva acció, i, picant-se amb la mà el pit, se proclama col·locat al costat d'envers la revolució de les barricades. En Marius Aguilar, quan fa tot això, després, aprofitant empenyes i corredices, pegica les anques de les belles, joves i revingudes manifestantes.

De la seva facècia'n treu un poca-vergonya i un somris. Molt més intens el somris.

Si el comte de Romanones i el senyor Franco coneixessin nostra manera d'ésser, seguirien el procediment de l'egoista.

Berretada i tocar ferro.

Tocar ferro en el sentit de grimegia; tota amor, tota carícia. Re's d'acer. Ferro trempat al Marroc, o a Bulgària, o a Turquia.

Amb Cuba ja'n tenim prou, i si algun vell-critura vol jugar a guerres, que's compri soldats de plom i pistoles de pistó. Bromes, poques.

Ah! Heu vist lo dels socialistes danesos i d'Holanda?

Ara no volen manar.

Es ben cert, carai! Cada dia ho entenc menys.

Es un dir, que ho entenc menys. Cada dia ho entenc més; però cada dia'm fan més fàstic els goços de l'hortolà.

Jo no he estat mai reformista, perquè sempre m'ha semblat que l'Alvarez és un lloro, i els demés, si els uns rates, els altres, conills-porquins.

Però — ja som a cà'n Però — també crec que les bones intencions deuen aprofitar-se, vinguin de dalt o de baix, i que si una reina Guillermina se'n va a un senyor socialista i li diu «No, ho trobava malament. Ansia, ja pot arranjar-ho». El qui ha predicat en contra no té dret, ni poc ni molt, essent diputat, representant als obrers electors seus, a negar-se a posar les seves forces, la seva influència, la seva vida — diastre! — per a la solució dels conflictes socials, tractant dels quals s'ha enlairat i continuarà enfilant-se.

I mireu, jo parlo clar. Què holandès ni dinamarqués! Som a Espanya, i, per lo tant, espanyols.

Senyors Pau Iglesias, Castrovido, Fabra Ribas, Doctor Verdes Montenegro, i tots els demés, què hem de fer?

An en Maura més rabia li porto jo. No vull ni parlar del moro. Però mireu, mireu, cavallers, que comencem a adonar-nos de que, per a vosaltres, una vaga a Catalunya, no és una vaga a Bilbao, ni una vaga a Rio Tinto, i és trist, molt trist, que la veu vindicadora, que l'ajuda del germà, l'obrer de Catalunya, l'haja de cercar sempre a l'altre costat del Pirineu.

I noble, i bo, i generós com és, aquest nostre obrer.

Res... Cobra, Enric, cobra.

MORITZ XXX

BATALLADES

A marxat a Biarritz don Lluís Pérez de Guzmán; a Luchón, els marquesos de Sant Mori; a Mariámbar (Alemanya), el duc de Solferino; a Interlaken, els senyors de Cumulada; a Sant Sebastià, els marquesos de Soto-hermoso; a Vichy, la senyora Milà d'Estruch; a Palma, el marquès de Zayas; a Vernet, el senyor Esquerdo i els senyors d'Alós, i a Alella, el marquès del mateix nom. Creiem que'ls obrers en vaga ens agrairàn aquestes noves amb tota l'ànima.

A Santander ha guanyat un premi, en les retes, un *balandro* titulat «Pichin».

No hi ha pas manera de que les diversions dels nobles resultin decents.

Els curiosos han notat que dels aparadors de les armeries de Barcelona havien desaparegut les armes. Això ha alarmat a molta gent, doncs se veu que existeix la temença de que les armeries siguin assaltades amb l'intent d'apoderar-se dels magnífics exemplars que s'hi exhibeixen.

La veritat sigui dita: certs aparadors de Barcelona són realment una constant temptació, però més que'ls de les armeries, en l'hora actual i sempre, ho són els dels *colmadors*.

Si l'autoritat fos més paternal i més pietosa, no sols hauria aconsellat als armers que buidessin els seus aparadors de mercaderia, sinó a altres comerciants.

Així, per exemple, en lloc de magnífics pernils, llangonics i esplèndides llaminadures, hi tindrien d'haver posat lo que hi ha ara darrera els vidres dels armers: salacots, patins «Matador», encenedors automàtics, raquetes, thermos i altres objectes que no fan cap mena de denteta a l'obrer.

Els de la Defensa Social han emprès una terrible campanya contra'l savi catedràtic Rafael Altamira, Director general de Primera Ensenyança.

Com suposaràn, an aquest senyor li tenen menaçada, únicament perquè és lliberal.

Ademés, els carques no poden transigir amb un home que's digui Altamira.

Per a ells, que s'han inspirat sempre en «mires baixes», resultaria un *trágala* massa gros.

Per a previsor, el rector de la Mercè.

Ara s'ha recordat de fer construir una caixaeta per a guardar les joies de la mare-de-déu de la parroquia.

Com que valen molts mils duros, creu prudent tenir-les tancades amb pany-i-clau.

I ficeu-vos que aqueixes notícies se donen, sempre, com un insult, en plena agitació obrera.

Es clar: al veure que les treballadores de carn i ossos passen misèria, i que la verge de l'alta té diners de sobra, al rector de la Mercè li ha vingut com una mena de remordiment... i ha fet fer una caixaeta.

D'això se'n diu tàctica catòlica.

Un pagès va a un convent d'ensenyança, a visitar la seva filla, pensionista d'onze anys.

La superiora en fa grans elogis:

—Pobreta! Tant dòcil, tant bona, tant tendre i resignada!... No cal pas que l'eduquem per a la terra, no...

El pagès, alarmat:

—Ah, no? Doncs a què l'haig de dedicar?... A la marina?

CONSELL DE MINISTRES

A l'entorn de l'ampla taula els consellers s'han juntat.

—Senyors—diu en Romanones—perquè'm pugui fer capaç de la marxa dels negocis, tinguin vostès la bondat de donar-me un breu extracte de lo que's va tramitant.

—Per la meua part—comença el de la Guerra—poc hi ha que contar. Tres agarrades a la vora de Tetuàn, una nova altura presa, un nou convoi de malalts i res més.

El de Marina:

—He tingut l'honor d'estar uns quants dies a Valencia, i amb tota sinceritat dec dir que vinc contentíssim. Músiques, visques, xampany, recepcions, arcs, serenates... Res; un viatge triomfal.

El de Foment:—Jo no paro. En pocs dies he posat catorze primeres pedres de pantanos, ponts, canals i altres grans obres hidràuliques que, si es poden acabar, duran a la nostra patria la mar de prosperitats.

El d'Estat:—Poques notícies. La murga internacional no dona cap nota nova.

El d'Instrucció:—Tot està igual que una bassa d'oli. Ni batucues d'estudiants, ni protestes sorolloses, ni comissions regionals, ni res que pertorbar pugui la calma i la santa pau que regnen en mos dominis.

—Lo mateix, si fa o no fa, me succeix a mi—declara el de Justícia:—En mig quart que cada tarda hi dedico cinc diàriament despatxats tots els modestos assumptes que pertiquen al meu ram.

—Quina sort!—exclama l'Alba:—Jo no puc disfrutar mai un sol moment de sossego, continuament marejat pel díxos fil telefònic.

«Els joves del Carrascal volen degollà a l'arcalde perquè no'ls deixa ballar».

«En una mina d'Oviedo s'hi ha armat un sagramental».

«Va complicantse la vaga dels teixidors catalans».

Creguin que aquest ministeri és una calamitat.

—Jo...—comença a dir el d'Hisenda.

—No!—salta el comte, cridant:—Vostè no cal que's molesti;

ja sé tot lo que'm dirà.

Que no té un cèntim en caixa, que'l dèficit va augmentant i que, per més que barrina,

no sab quin truc inventar per procurar-se uns quants quartos.

Oi que és això?

—Endevinat!...

C. GUMÀ

CARTE DE FORA

Arenys de Munt 7 d'Agost

Ens veiem obligats a cridar l'atenció de l'arcalde, o qui sia, que tingui autoritat sobre la matèria, respecte al poc cuidat que tenen els tartaners d'aquesta localitat en complir les més estrictes precaucions, perquè un dia no tinguem de plorar una desgracia.

L'altre dissabte pujava d'Arenys de Mar, en tartana, un amic nostre a les nou de la nit. La tartana, com de costum, sense fanal; i, a mitja carretera, una altra tartana que baixava corrent, també sense fanal, va embestir a la del nostre amic, clavant an aquest un cop de braç a les costelles que'l deixà bastant mal parat. Afortunadament passava per allí l'automòbil del representant de l'«Hispano-Suïça», Sr. Vallet, qui va recollir-lo, portant-lo a la farmacia del senyor Blas, on convenientment assistit pel Dr. Arnaus, metge de la població, la pericia del qual, per aquests casos, és per tothom reconeguda, va refer-se a la poca estona.

Esperem que les autoritats evitaren que un dia passi una desgracia més grossa.

hi han de pendre part, se farà el dia 17 d'Agost, i els oradors sapiguts fins avui, són: Andreu Nin, socialista. Joan Balugera, concejal radical de l'Ajuntament de Barcelona; Xavier Gambús, individu de la Junta municipal del partit nacionalista republicà; Guerra del Rio, diputat provincial radical, i Serra i Constançó redactor de LA CAMPANA i ex-diputat provincial.

Ja veuen, els ciutadans d'Arenys de Munt, que la «Juventut Republicana» no dorm i que la primera vegada que ha organitzat un acte, serà un dels èxits més grossos que s'hauràn registrat en l'història política del nostre poble.

Agramunt, 19 de Juliol

En aquesta vila s'ha presenciat un hermós espectacle, donant senyals de vida a l'inaugur-se una «Juventut Republicana» amb un míting dirigit a tota mena de republicans, protestant contra la guerra d'Àfrica, i aconsellant-los baix el lema de «Llibertat, Progrés i República».

I ara aquesta «Juventut», ha fet posar intranquilla a tota mena de clericalia farsant, que corra per aquí. I sembla ara, que n'hi ha hagut algun que ha fet sortir per covertora a un pobret estudiant (que no farà mai el pès), escriu en algun diari de la seva *calaña*, protestant d'un acte humanitari que's va fer i que's fa en tot Espanya contra la guerra d'Àfrica; i no sols això, sinó que tracten per totes les bores, de tirar a terra la «Juventut».

Però que facin lo que vulguin, estàn disposats tots els joves a ingressar a la «Juventut Republicana» d'Agramunt.

Port de la Selva, 1 d'Agost

El dia 25 del mes passat, festivitat de Sant Jaume, patró de nostra malaurada Espanya, van celebrar en aquesta vila, un banquet els elements caciquistes, que amb tant acert lluitaren en les darreres eleccions provincials, que encara porten blaus de la palica que van rebre. Després de l'espumós xampany, de sis rals l'ampolla, van començar els brindis, iniciats pel simpàtic «Menut», amb un troc de la *Marina*, alçant-se tot seguit *uno de los guapos*, que en resum, va dir més o menys, lo següent: «Amigos del alma». (Fa sis dies se tiraven els plats pel cap).

(Aplausos). «En el salón que estamos reunidos, símbolo de nuestras glorias pasadas, presentes y futuras, no tengo más remedio, y perdonad la franqueza, que vanagloriarme de mi labor de cinco o seis meses de provecho para los amigos y los que han querido aplegarse bajo nuestra bandera, de los cuales, aunque contra mi voluntad, me encuentro yo, obligado por las circunstancias. Dicha labor no es otra, mirando la parte matemática, que hacernos visibles en todo cuanto puede fastidiar o perjudicar a nuestros enemigos o a los que no quieren ser súbditos nuestros, teniendo no obstante, especial cuidado e interés en ser invisibles con las faltas de nuestros amigos o los que formen en nuestras filas; de esta manera veremos llegar un domingo de noviembre de resplandor y gloria que la palabra «victoria» saldrá con entusiasmo de nuestros labios. He dicho».

Comentaris?... El públic que'ls faci, si resulta veritat dita resenya comunicada per un dels assistents.

Figueras, 29 de Juliol

El dia 27 del corrent va tenir lloc l'anunciada conferència que donà en l'espalosa sala del «Casino Menestral» el nostre estimat amic i diputat per Barcelona, en Pere Corominas, desenrotllant el tema «La lluita per la fortalesa moral». Les calgudes de la joventut. La corrupció dels polítics preparada per la corrupció social. Per ésser bo s'ha d'ésser valent. Els dolents sols disfruten d'una mínima part de les delícies terrenals. La concurrència fou nombrosa i els aplausos molt més.

Nota. Baix la tribuna de l'orador hi havia una taula amb dos senyors que escriviën; un dels tals era el cèlebre i terrible radical don Nassari Tort.

Sant Pere de Riudevilles, 30 de Juliol

Lo que passa amb el nostre batlle no té explicació; ben segur que no hi ha cap més home al globus tant poc afortunat. Ell va provar d'entrar soci al «Casino» i li varen donar carabassa, però com que ara's troba amb el compromís de que tenim un senyor delegat, ell entra al «Casino» per demostrar que allí hi té el seu partit; a fi de que aquell senyor el prengui per alguna cosa. Senyor Alcalde: és veritat que quan và al «Casino» porta la vareta a la butxaca per por de que'l treguin?

No és gens estrany, senyor batlle, que vostè tingui la poca... de ficar-se allí on no'l volen. Sabent què és vostè, tothom ho troba la cosa més natural del món.

Apa, buenas!

Borges Blanques, 5 d'Agost.

Una vergonya més per a afegir a la serie que estàn filant aquest baldó d'oprobri que se'n diu partit jaumista.

Mireu si es fan petits i despreciables que, davant del nostre procedir tolerant i lliberal, hi oposen el més repugnant dels fanatismes i la més vergonyosa intolerancia.

I arriba tant lluny la seva gosadia, fins a volguer-se imposar a que no's canti una cançó popular, consagrada pels estudiants, fa vinticin anys, i en la que hi han volgut fer veure a les ànimes senzilles, i a les consciències negres, atacs a la moral i a la santa mare iglesia.

Tot volguent emular als assassins de Sant Feliu i Granollers i als caníbals del banquet de Sant Jaume, van concebir la més covarda i vil de les emboscades, darrera esbarzers i salzeredes—a tall de kabilenys—contra una dotzena de pacífics ciutadans, d'adolescents, amb complicitat de quasi tots els elements directius, i de què, més que de guardar l'ordre públic—com li paga el poble—se va cuidar de fer el joc vergonyós dels emboscats.

Però, senyors, a quin país estem que's coarcti tant ignominiosament la llibertat dels ciutadans? Hem reculat dos o tres centúries per a que's pugui befar d'aquesta manera als ciutadans honorats i lliberals?

I, com a final de l'obra, per a ludibri i escarni del món civilitzat, se publicà un draconianò bándol que, sobre falsejar i sofisticar d'una manera descarada els fets, sura per damunt una consciència, a lo Torquemada, i les urpes d'algun membre de la Defensa Social—llegeixi's Molestia Social.

Vergonya, vergonya! Per a aquests noms, González Bravo i Colomarde, la gloriosa Revolució francesa deu ésser un mito i la revolucionaria Reforma una quimera d'uns quants caps calents, i la llibertat de pensar i de consciència, coses que no tenen raó d'ésser.

Tindrem d'aixecar una nova creuada lliberadora per a arreconar a tots aquests frares disfregats i inquisidors amb careta?

DE LA VAGA TEXTIL

EL SENY

ORREN impressions d'optimisme i

vèus d'avinença en l'hora que les presents ratlles són escrites.

Tot decanta a creure que la solució del conflicte és molt pròxima i que'ls obrers de l'Art Fabril hauràn tret ayentatges positius de les darreres jornades de vaga.

La fórmula consistirà, probablement, en la promulgació de disposicions en virtut de les quals la jornada de treball serà rebaixada i serà apujat el preu del treball a preu fet.

Si és així, els obrers hauràn triomfat. El seu triomf resultarà tant més remarcable i satisfactori quant poc favorables eren les circumstàncies a la vaga. Es indubtable que, des del punt de vista dels interessos dels treballadors, el moment no estava ben escollit, puix la feina de les fàbriques, durant la temporada d'estiu, és escassa i no corre gaire pressa. Econòmicament, la força dels obrers era nul·la; la seva caixa de resistència era buida del tot, al començar el moviment. La declaració de la vaga va ésser obra de l'entusiasme i de l'impaciència. Foren les dones obreres, impulsades més pel cor que pel cap, la causa de que esclatés tant aviat la vaga formidable.

I, malgrat tot això, la vaga và pel camí de la victòria. No serà una victòria absoluta—quasi sempre impossible en aquesta mena de lluites,—però sí una victòria considerable. Fins pot dir-se que feia molt temps que un moviment de la naturalesa i de l'importància de l'actual no havia acabat de manera tant favorable per als treballadors. Heusaquí un bell miracle operat per la plena justícia de les reivindicacions obreres!

Als ulls de qui examini serenament aquesta vaga, no pot passar desapercebut un fet capital, transcendental. Volem referir-nos al seny, al noble i digne seny demostrat per les forces proletàries de Catalunya. Aquest seny exclou la violència impulsiva, però no l'energia ni el valor veritable. Ja va ésser mostra d'aquest seny la gran vaga passada dels carrilaires, acabada amb un triomf, si bé anul·lat després per l'incompliment vergonyós de les promesses solemnialment fetes pel govern i els seus representants.

Si aquest seny del nostre proletariat persisteix i s'aferma, nous i amples horitzons s'obriràn en la vida societatària de Catalunya. Se farà menys soroll, però s'obtinirà més resultat, i s'anirà cohesionant i enrobustint l'organització obrera catalana, fins ara desgavellada i aixafada. D'altra part, bo és que donin tals lliçons els vaguistes, quan els patrons rebebs, les autoritats indiscretas, perden el seny i la continència en les paraules i en els fets.

A. R. i V.

ESPERIT PREVISOR

—Cuita, amaga a Nostre Senyor, noia, que'ls pobres s'han llençat al carrer!...

El Sant Pare ha enviat un telegrama, beneint als assistents a la festa de la Fè, celebrada a Ripoll.

Me'n alegro pel poeta de *La Ven*, que també en deu haver rebut alguns esquitxos.

Curat i beneït, què vol més?

Perque la fè és el *cüralo-todo*.

Sobre tot quan ella serveix d'esquer per a pescar gangues.

Els radicals del districte V organitzen un grupet de *boy-scouts* que durà per nom «Progreso».

An aquests infeliços sí que'ls servirà el pito i les graelles, símbol del *boy-scoutisme*.

Les graelles, com a clàssics hèroes de les *meriendas fraternales*.

I el pito... per al dia que's vegin obligats a xiular al capitost.

Ja la tenim armada?

En un cafè-concert de Berlín, a l'ésser mostrada en públic una bandera francesa, un alemany va pujar a l'escenari, estripant-la i trepitant-la, entre formidables aplaudiments de tots els espectadors.

A Berlín, doncs, no cal pas que hi vagin els esmolets.

Ja estan prou esmolats.

Un capellà està aconsolant a un fulano que ha quedat viu.

— Vaja, resignació... Pensi que allà dalt se tornaran a veure.

— Ja serà estrany!

— Per què?

— Perque lo que és jo no la buscaré pas.

CORRESPONDENCIA

Cavallers: R. F.: Rebuda la carta; per mica d'espai que hi hagi disponible, anirà.—A. L.: Lo mateix li diem.—J. F. (a) Fonoll: Es d'una transcendència molt particular.—Un que ho sab: Aquella mena d'escrius, quan no van acompanyats d'una firma solvent, se tiren a la panera.—Peret Sala (Buenos Aires): Els versos no serveixen estan plens d'incorreccions.—P. P.: Si l'espai ho permet, perquè no?—A. A. (Olesa): Ho sento, però és impossible. On van amb aqueixa llargaria? Si això sembla una novela!—Lluís Vremó: El jeroglífic no m'acaba de resultar.—Enric Lapiedra Fàbrega: Farem la corresponent tria.—R. M.: És massa extensa. Aquestes coses s'han de dir amb vuit línies.—Joan Antich Puig: Anirà lo que bonament vagi.—Joan Rocabert: Ja pot compendre que és una cosa impossible retenir en la memoria tot lo publicat. Això ha passat sempre i passarà mentres existeixin trenca-closcaires des- preocupats. Moltes mercès per son envió.—Saladoni, Crispín i Companyia: Gracies per la remesa. S'hi farà lo que's pugui.—Antoni Puig Quilach: No estem per elegies; prou tristos que'ns posa en Francos Rodríguez.—P. Guarro: És una deplorable equivocació.—A. Pepinillo: Me sab greu; però, en castellà, no publiquem correspondencies. I, a part d'això, és massa llarga.—Josep Gorina Roca: Rebuts els jeroglífics, i merçi.—Joan Aubert i Manent: Pot-ser vagi la mudança. Lo altre no'm plau, perque la solució és molt gastada.—P. Martí: Les *coples* no'ns serveixen.

SOLUCIONS

A LES ENDEVINALLES DEL NÚMERO 2307

A la xarada primera, *Tirapeu*; a la segona, *Orella*, i a la converça, *Eva*.

Dissabte que vé, dia 16

La Campana de Gracia

publicarà un gran número doble

Descripció còmica-satírica

DE

UN POBLE IMAGINARI

amb totes les seves lluites polítiques i aspiracions socials, el seu metge, el seu arcalde, el seu jutge, el seu rector, i els seus animals domèstics.

Número extraordinari 10 centims

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
Tinta Ch. Lorrilleux y C^a

REPICS

IUMENGE passat, els jaumistes de Mora d'Ebre celebraren un aplec.

I en el míting, que era el número de més força, el *clou* de la festa, va pendre la paraula el senyor Puñet.

Ja podeu suposar lo que l'home devia dir: Quatre Puñet... eries.

Els socialistes i els sindicalistes, atenent les anormals circumstancies, han sospès tota mena de conferencies de caràcter polític i societatari, a l'objecte de deixar als obrers en llibertat d'acció i d'opinió respecte al seu conflicte.

Els lerrouxistes entenen-ho al revés, ara és quan tenen més febre de mítings i conferencies.

Prova d'això és que l'Emiliano, en una setmana, ha anunciat dos actes per a distreure al poble.

Hi tindrà algún interès?

En el terme de pocs dies han sigut processats i empresonats, per delictes d'impremta, els directors dels setmanaris *La Ira* i *Renacimiento*.

Sentim les relliscades i fem vots per a que'l lapsus se'ls resolgui favorablement i ben depressa.

Diuen de Nova-York que una gran onada de vent calent ha produït una porció de víctimes.

Déu-n'hi-dó de l'onada calenta que estem passant aquí, amb això de la vaga dels teixidors.

I, sinó, que ho preguntin al senyor Francos Rodríguez.

Que súa cigrons ja fa dies.

En el Vaticà, els conspicus que porten el tinglado de l'església, han aprovat el projecte de dotar a totes les parroquies catòliques d'un aparell elèctric per a tocar les campanes.

Aquesta determinació perjudicarà als campaners, per sobra de braços.

Una altra vaga, doncs, ens menaça.

La vaga dels toca-campanes.

S'anuncia per a molt aviat l'aparició d'un nou periòdic, orgue dels ministerials a Barcelona. Se titularà *Democracia*, i el dirigirà el senyor Guerrero.

Després dirà en Romanones que ell és el primer pacifista d'Espanya.

I fins guerreros posa en les redaccions de periòdics!

Mossèn "Tremendo"

—Maleit siga l'ensopiment!... I quina rabia em fan les vagues pacífiques!